

Småföretags- barometern 2024

ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern.....	3
Andra lågkonjunkturen på fyra år för landets småföretagare – hopp om förbättring nästa år....	5
Fjärde djupa krisen på 30 år – Bygg och handel värst drabbade av kostnadskrisen.....	6
Konjunkturen det senaste året.....	7
Konjunkturen framåt.....	9
Tillväxthinder – Svag efterfrågan det största hindret för expansion.....	11
Lönsamhet.....	13
Allt svårare att klara likviditeten med sparade medel.....	14

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985.

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar på utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst 1 och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

2024 års undersökningen omfattar 2 000 företag i det privata näringslivet med 1–49 anställda. Urvalet motsvarar totalt ca 300 000 privata företag fördelade över hela landet.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och insikten kring de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

KONJUNKTURINDIKATORN

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Undersökningen har stratifierats på bransch och företagsstorlek. Branschindelningen har gjorts om jämfört med tidigare årgångar där handel nu utgör en egen bransch och där hotell och restaurang samt transport i stället ingår i övriga tjänstenäringsar. I tjänstenäringsar ingår även information och kommunikation, finans och försäkring, fastighetsverksamhet, verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (konsultbranschen), uthyrning, resor och andra stödtjänster. Branscherna i Småföretagsbarometern är nu samma som i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer.

Småföretagsbarometern exkluderar branscherna jordbruk och skogsbruk, mineralutvinning, offentlig förvaltning och försvar, utbildning, vård och omsorg samt kultur, nöje och fritid.

Bransch:

Tillverkningsindustrin (SNI 10–33)
Bygg (SNI 41–43)
Handel (SNI 45–47)
Tjänstenäringsar (SNI 49–82, 95–96)

Antal anställda:

1–4 anställda 5–49 anställda

VIKTIGASTE INSIKTER FRÅN ÅRETS SMÅFÖRETAGSBAROMETER:

- Andra krisen på fyra år för småföretagen.
- Lönsamhetsförsämringen är värre än under pandemin.
- Svag efterfrågan har seglat upp som småföretagens största tillväxthinder.
- Färre småföretag har sparade medel kvar till att hantera sin likviditet.
- Var fjärde företagare skulle dra ned på egen lön för att hantera intäktsbortfall.
- Handel och Bygg är de hårdast drabbade branscherna.
- Småföretagen är optimistiska inför det kommande året.

Småföretagsbarometern är en årlig undersökning som mäter konjunkturläget och framtidsutsikterna för småföretag i Sverige. Undersökningen ger insikter om småföretagens ekonomiska hälsa, tillväxtförväntningar och utmaningar. I år fyller Småföretagsbarometern 40 år och under denna period kan vi se fyra tydliga kriser: 90-talskrisen, den globala finanskrisen i slutet av 00-talet, pandemin och slutligen kostnadskrisen som vi genomlever just nu.

Andra lågkonjunkturen på fyra år för landets småföretagare – hopp om förbättring nästa år

---

Konjunkturen under 2024 förvärrades mycket mer än vad småföretagen hade förväntat sig i förra årets barometer. Resultaten från årets barometerundersökning visar genomgående hur tufft läget varit och fortfarande är för Sveriges småföretagare. Det tydligaste resultatet i undersökningen är hur den svaga efterfrågan slagit med full kraft mot småföretagen, vilket lett till en försämrad lönsamhet, likviditet, samt ett minskat sparkapital för fler företag. **Svag efterfrågan** har i årets undersökning passerat frågan om brist på lämplig arbetskraft som **företagens största tillväxthinder**.

Hårdast drabbade är företagen inom bygg och handel, två branscher som fått uppleva en minskad hushållsefterfrågan i sviterna av både hög inflation och ökade räntekostnader. Även tjänstesektorn är negativt påverkad av lågkonjunkturen, men i betydligt mindre utsträckning.

För att hantera nedgången i konjunkturen har företagen minskat antalet anställda, **men brist på lämplig arbetskraft** är fortfarande ett av de största tillväxthindren. Vilket förklarar varför var fjärde företag säger att de skulle hantera halverade intäkter i tre månader genom att själva gå ned i lön, men färre än var tionde säger att de skulle hantera det genom att dra ned på personal.

Småföretagen upplever just nu en kostnadskris som på olika sätt behöver hanteras. Samtidigt upplever man en svag efterfrågan vilket gör att man inte kan höja sina priser mot kund, för att fullt ut kompensera sig för kostnadsökningarna. Detta förklarar varför lönsamheten försämrats för så många företag.

I takt med att hushållen återfår sin köpkraft är förhoppningen hos småföretagen att botten är nådd. Mer än en tredjedel (36 procent) tror på en bättre konjunkturutveckling än normalt för deras företag om ett år, samtidigt som 21 procent fortfarande tror på ett sämre konjunkturläge.

Förutom svag efterfrågan, är politisk oförutsägbarhet i kombination med **höga arbetskraftskostnader** också stora tillväxthinder. Det skickar ett tydligt budskap till alla politiker från kommuner upp till riksdagen om behovet av en ökad förutsägbarhet i politiken med ändamålsenliga och träffsäkra regler som är anpassade efter småföretagens verklighet och vardag. Och att kostnaden för att anställa måste ned för att småföretagen ska kunna och vilja växa genom att anställa fler.

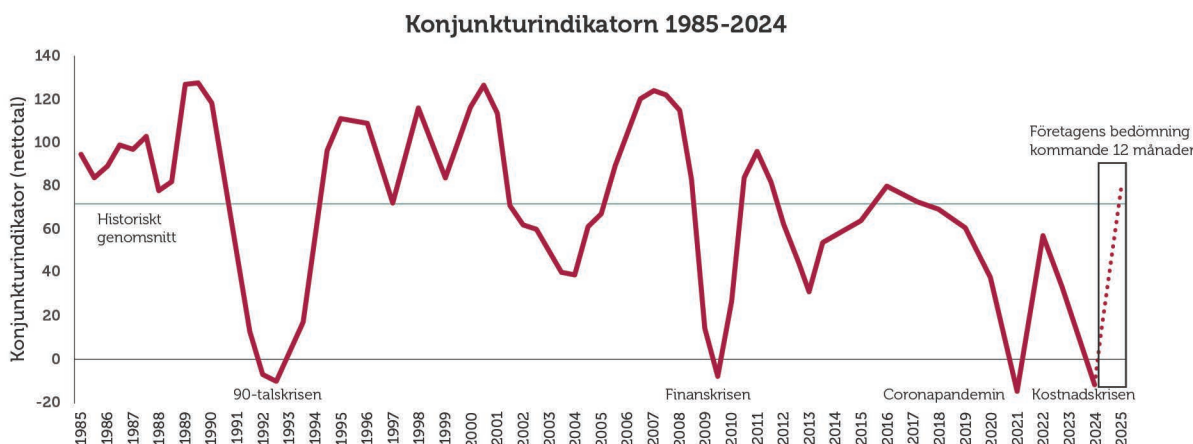
Fjärde djupa krisen på 30 år – Bygg och handel värst drabbade av kostnadskrisen

Under Småföretagsbarometerns 40-åriga historia är det endast vid fyra tillfällen som konjunkturindikatorn varit i negativt territorium. Första tillfället var den svenska finanskrisen 1992-1993 och därefter den globala finanskrisen 2009 och pandemiåret 2021. Det fjärde tillfället är nu.

Konjunkturindikatorn, som består av omdömen för sysselsättning, omsättning och ordergång, ska spegla företagens syn om konjunkturen under de senaste tolv månaderna och det kommande året. I årets undersökning föll indikatorn drastiskt till -11 från +25 i förra årets undersökning.

En konjunkturindikator på -11 innebär att det är sjunde året i rad som konjunkturindikatorn är lägre än det historiska genomsnittet (+70). Den svagaste konjunkturen upplevs i byggföretagen (-49) följt av handelsföretagen (-16) och de tillverkande företagen (-11) medan tjänsteföretagen är de som upplevt den minst negativa utvecklingen (-3).

Den största sänkten stod ordergången för, som i årets undersökning noterade det lägsta utfallet sedan 1990-talskrisen. Inte heller fjolårets sysselsättningsplaner uppfylldes och i stället för en förväntad ökning var det fler företag som hade minskat antalet sysselsatta.

Optimism framåt

Småföretagen är dock optimistiska inför det kommande året. Konjunkturindikatorn stiger till +78 där samtliga delar i indikatorn förväntas nå historiska genomsnittsnivåer. Mest optimistiska är handel och tillverkande företag tätt följda av tjänsteföretag medan byggföretag släpar efter - även om det är en tydlig förbättring som förutses jämfört med det senaste året.

KONJUNKTUREN DET SENASTE ÅRET

Dystert konjunkturläge för Sveriges småföretagare

I årets Småföretagsbarometer svarar 48 procent av företagen att konjunkturläget för deras företag är sämre eller mycket sämre än normalt, och endast 16 procent tycker att konjunkturläget är bättre eller mycket bättre än normalt.

Mest negativa är handelsföretagen där 58 procent anser att det är sämre än normalt, medan tjänstesektorn är något mindre negativa än genomsnittet.

Spridningen i uppfattningen mellan bättre och sämre konjunkturläge är större bland företagen med 5–49 anställda än för de med 1–4 anställda, där en högre andel företagare med 1-4 anställda upplever att konjunkturläget är normalt jämfört med för de som har 5-49 anställda.

Företagens bedömning av konjunkturläget, våren 2024

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Bättre än normalt	16%	18%	14%	15%	17%	15%	20%
Normal konjunktur	35%	26%	35%	26%	38%	38%	26%
Sämre än normalt	48%	54%	51%	58%	44%	46%	54%
Nettotal	-32	-36	-37	-43	-27	-31	-34

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Sysselsättningen har minskat hos småföretagen

Småföretagen som sysselsättningsmotorer har tappat fart under det senaste året. Endast tre gånger tidigare under de senaste 40 åren har en övervikt av företagen uppgett att sysselsättningen minskat. Totalt sett var det 16 procent av företagen som hade minskat antalet sysselsatta jämfört med 13 procent som hade ökat antalet sysselsatta. Sysselsättningsminskningen är mest framträdande i byggföretagen där vart fjärde företag (25 procent) uppger att de dragit ned antalet anställda, som en följd av ett kraftigt minskat byggande och stigande räntekostnader.

De mindre företagen med (1–4 anställda) har i mycket högre uträkning behållit personalstyrkan oförändrad (80 procent) under det senaste året jämfört med de större arbetsgivarna (47 procent). Sannolikt i förhoppningen om att konjunkturen snart vänder upp igen och med erfarenhet av hur svårt det är att hitta lämplig arbetskraft. Företag med 5–49 anställda har i stället både ökat och minskat sysselsättningen i större omfattning, vilket i slutändan ändå innebär att den totala sysselsättningsförändringen i stort sett är jämförbar mellan mindre och större arbetsgivare.

Utveckling av antalet sysselsatta senaste året

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Fler sysselsatta	13%	18%	11%	14%	13%	8%	26%
Oförändrat antal sysselsatta	71%	66%	62%	70%	73%	80%	47%
Färre sysselsatta	16%	17%	25%	16%	13%	11%	27%
Nettotal	-3	1	-14	-2	0	-3	-1

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Orderingången har sjunkit mest för byggföretagen och handeln

Orderingången till småföretagen fortsätter att försvagas och blev sämre än vad som förväntades i fjolårets barometer. Totalt sett har fler företag sett sin orderingång minska än öka under det senaste året. Senast det var en övervikt av företag med minskad orderingång var under pandemiåret 2021 och under 90-talskrisen.

Störst andel med minskad orderingång är i handelsföretagen (47 procent av företagen) följt av byggföretagen (44 procent). Den bransch som klarat sig bäst är tjänstesektorn, där skillnaden mellan andelen som uppger en ökning (30 procent) respektive minskning (33 procent) i orderingången var som lägst i undersökningen.

De större arbetsgivarna tycks ha stått emot det svaga efterfrågeläget lite bättre. Här svarade 34 procent att deras orderingång hade ökat under det senaste året jämfört med endast 26 procent för de minsta arbetsgivarna.

Utveckling av företagens orderingång/beställningar senaste året

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Fler beställningar	28%	30%	21%	30%	30%	26%	34%
Oförändrat	33%	28%	34%	23%	36%	36%	26%
Färre beställningar	38%	42%	44%	47%	33%	37%	40%
Nettotal	-9	-11	-23	-16	-3	-11	-6

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Tudelad syn kring omsättningen

Småföretagens bedömning om omsättningsutvecklingen under det senaste året visar på en tudelad bild. En lika stor andel företag, 37 procent, uppger att omsättningen har ökat som de som anser att den har minskat. Det är en tydlig men förväntad försämring jämfört med förra årets undersökning då 43 procent av företagen uppvisade en ökad omsättning och endast 24 procent rapporterade en omsättningsminskning.

Den svagaste omsättningsutvecklingen har varit inom byggsektorn följt av handeln där fler företag svarar att omsättningen har minskat jämfört med de som anger att den har ökat. Inom tjänstesektorn är utvecklingen den omvända, här svarade 40 procent att omsättningen har ökat under senaste året och endast 34 procent anger att den minskat.

Utveckling av företagens omsättning senaste året

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Ökad omsättning	37%	38%	28%	40%	40%	35%	44%
Oförändrat	25%	22%	32%	17%	25%	27%	20%
Minskad omsättning	37%	39%	39%	42%	34%	37%	35%
Nettotal	1	-1	-12	-2	6	-2	10

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

KONJUKTUREN FRAMÅT

Framtidsutsikterna är optimistiska

Jämfört med det dystra nuläget är småföretagen optimistiska inför det kommande året, 36 procent av företagen tror på en bättre **konjunkturutveckling** än normalt för deras företag, samtidigt som 21 procent fortfarande tror på ett sämre konjunkturläge.

Mest positiva är företagen inom tjänstesektorn. Här tror 38 procent på ett bättre konjunkturläge än normalt. I byggföretagen är framtidstron betydligt lägre och visar på en splittrad bild. Var fjärde företag (29 procent) tror på ett förbättrat konjunkturläge för företaget vilket är ungefär lika stor andel som tror på ett försämrat konjunkturläge. De större arbetsgivarna, 5–49 anställda, är mer optimistiska om konjunkturutvecklingen. Här är det 40 procent av företagen som tror att konjunkturen kommer att bli bättre än normalt för företaget jämfört med 34 procent för de med 1–4 anställda.

Företagens bedömning av konjunkturen kommande 12 månader

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverkningsindustri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Bättre än normalt	36%	38%	29%	35%	38%	34%	40%
Normal konjunktur	40%	37%	42%	38%	39%	42%	34%
Sämre än normalt	21%	19%	24%	22%	19%	20%	22%
Nettotal	15	18	5	13	19	14	18

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Småföretagen planerar att nyanställa igen

En femtedel av företagen (20 procent) förväntar sig att **sysselsättningen** i deras företag kommer att öka de kommande tolv månaderna, endast 4 procent tror att de kommer att minska personalstyrkan.

Det är stora skillnader i spridningen kring synen på sysselsättning mellan olika företagsstorlekar. Bland företag med 1–4 anställda tror 81 procent på oförändrad personalstyrka jämfört med endast 58 procent bland de med 5–49 anställda.

Anställningsplanerna hos de större arbetsgivarna är mer expansiva, där tror 33 procent på en ökad sysselsättning jämfört med endast 15 procent bland de mindre arbetsgivarna. Att de större arbetsgivarna är så pass mycket mer optimistiska om sina anställningsplaner än de mindre talar för att sysselsättningen totalt sett ökar bland småföretagen under det kommande året.

Bedömning om sysselsättningen i företaget de kommande 12 månaderna

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverkningsindustri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Fler sysselsatta	20%	22%	18%	22%	20%	15%	33%
Oförändrat antal sysselsatta	75%	73%	73%	72%	76%	81%	58%
Färre sysselsatta	4%	4%	6%	4%	3%	2%	8%
Nettotal	16	18	12	18	16	12	25

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Orderingången ökar, men mest för de större småföretagen

Småföretagarnas förväntningar om en förbättrad konjunktur det kommande året avspeglas i företagens syn om orderingången. Andelen företag som tror på en ökad orderingång stiger från dagens 28 procent till 45 procent, och endast 13 procent av företagen räknar med en minskad orderingång. Det är ett tydligt skifte från i fjol då förväntningarna pekade nedåt.

Även om byggföretagen förutser en förbättrad orderingång närmaste året är förväntningarna lägre (38 procent) än i de andra branscherna samtidigt som det är en större andel av byggföretagen som tror på en minskad orderingång (18 procent).

Optimismen är störst bland de större arbetsgivarna (5–49 anställda) där hela 55 procent tror på ökad orderingång jämfört med 41 procent bland de mindre företagen. Bland de mindre arbetsgivarna (1–4 anställda) är det en vanligast att tro på en oförändrad orderingång.

Bedömning av orderingången i företaget de kommande 12 månaderna

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Fler beställningar	45%	48%	38%	50%	45%	41%	55%
Oförändrat	40%	38%	41%	34%	41%	44%	30%
Färre beställningar	13%	12%	18%	14%	11%	13%	13%
Nettotal	32	36	20	35	34	28	42

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Omsättningen förväntas öka

Förväntningar om en ökad orderingång gör också att företagen är mer positiva till **omsättningsutvecklingen**. Nära hälften (45 procent) av småföretagen tror att omsättningen kommer att öka det kommande året och endast 15 procent tror att den kommer att minska.

Det är en utbredd optimism som framträder, närmare hälften av småföretagen inom handel, tjänster och tillverkning tror att omsättningen kommer att öka de kommande tolv månaderna. Byggföretagen är mer försiktiga, där drygt var tredje företag (35 procent) förutser en ökad omsättning.

De större arbetsgivarna med 5–49 anställda är mer optimistiska om den framtida omsättningsutvecklingen. Här svarade 55 procent av företagen att omsättningen kommer att öka jämfört med 42 procent för företag med 1–4 anställda, där en nästan lika stor andel tror på en oförändrad omsättning.

Bedömning av omsättningen i företaget de kommande 12 månaderna

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Ökad omsättning	45%	46%	35%	50%	47%	42%	55%
Oförändrat	37%	36%	41%	33%	37%	41%	29%
Minskad omsättning	15%	15%	21%	15%	14%	15%	15%
Nettotal	30	31	14	35	33	27	40

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

TILLVÄXTHINDER – SVAG EFTERFRÅGAN DET STÖRSTA HINDRET FÖR EXPANSION

Svag efterfrågan är det största hindret mot expansion för 25 procent av företagen, vilket gör att svag efterfrågan går om brist på lämplig arbetskraft som det största tillväxthindret i årets mätning. Detta är ett tydligt skifte jämfört med de senaste årens mätningar där bristen på lämplig arbetskraft dominerat som det främsta tillväxthindret. Den svaga efterfrågan är mer framträdande idag än vid de två senaste konjunkturedgångarna under pandemiåren 2020–2021 och den globala finanskrisen 2008–2009.

Svårigheter att hitta lämplig personal hamnar på andra plats med 18 procent av företagen som uppger det som sitt främsta tillväxthinder. Utmaningarna med att hitta arbetskraft bedöms som störst inom byggsektorn där 24 procent anser att bristen på arbetskraft är deras största tillväxthinder, medan i handelsföretagen är samma andel endast 10 procent. Inom handeln är det fler företag som anger att kostnaden för att anställa är det största hindret för att växa än det är företag som anger brist på lämplig arbetskraft som största tillväxthinder.

På tredjeplats kommer **politisk oförutsägbarhet**, som är ett större bekymmer för de minsta arbetsgivarna (1–4 anställda) än för de lite större (5–49 anställda). Ett resultat som speglar hur svårt det är för **småföretagare** att navigera i ett föränderligt politiskt landskap. Företagare gillar förutsägbarhet, men det betyder inte att politiken inte kan eller bör genomföra strukturellt viktiga reformer som stärker företagens ekonomiska bärkraft och konkurrenskraft. Det som krävs är att nya regler och lagar tar hänsyn till hur de påverkar småföretagen. Beslutsfattare på alla nivåer måste respektera principen att i första hand prioritera det småskaliga perspektivet vid utformningen av lagstiftning och myndighetsutövning. Detta möjliggör för småföretagare utan expertkunskaper eller heltidsanställda jurister, ekonomer eller hållbarhetsexperten att klara av och leva upp till regelverket. Annars riskerar vi att fastna i en ordning där småföretagen inte kan, vill eller vågar expandera verksamheten med risk för att göra fel och straffas för det.

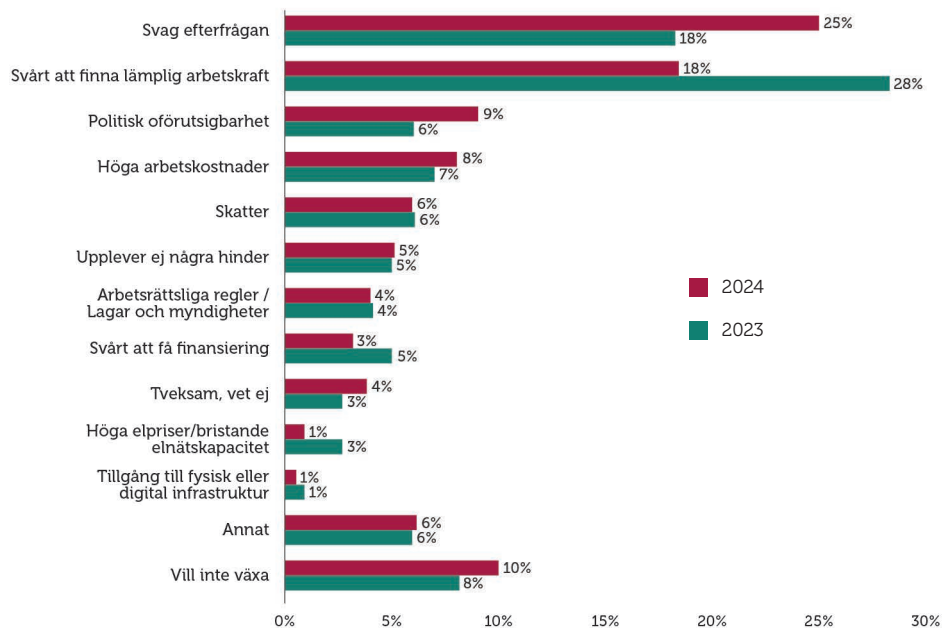
Höga arbetskraftskostnader kommer in på fjärde plats i årets undersökning och det är störst problem i handeln, där 12 procent upplever det som sitt största tillväxthinder. Det är även **ett större tillväxthinder för de lite större arbetsgivarna** (5–49 anställda) som börjat växa och som redan har högre arbetskraftskostnader än de mindre arbetsgivarna (1–4 anställda). Det är ett resultat som tydliggör att höga arbetsgivaravgifter är ett stort problem som hindrar småföretag från att expandera sin verksamhet till att bli ett medelstort företag.

Småföretagens största hinder för att växa 2024

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Svag efterfrågan	25%	31%	23%	28%	25%	26%	24%
Svårt att finna lämplig arbetskraft/personal	18%	19%	24%	10%	18%	16%	25%
Politisk oförutsägbarhet	9%	7%	10%	11%	8%	9%	7%
Höga arbetskostnader	8%	9%	7%	12%	7%	6%	13%
Skatter	6%	5%	7%	6%	6%	7%	5%
Lagar och myndighetsregler	4%	5%	8%	4%	3%	4%	4%
Svårigheter med finansiering	3%	4%	2%	5%	3%	3%	4%
Höga elpriser/bristande elnätkapacitet	1%	2%	1%	3%	1%	1%	2%
Tillgång till fysisk eller digital infrastruktur	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%
Annat	6%	6%	5%	9%	6%	6%	7%
Vet ej / kan ej välja	4%	3%	4%	6%	3%	4%	3%
Vill inte växa	10%	4%	8%	2%	13%	12%	3%
Upplever inte några hinder	5%	5%	3%	2%	6%	6%	3%

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Småföretagens största hinder för att växa 2024, jämfört med 2023

LÖNSAMHET

Handelsföretagen är mest missnöjda med lönsamheten

Trots att småföretagen genomlevt två kriser på bara fyra år (pandemin och kostnadskrisen som vi är på väg att lämna bakom oss) anser ändå åtta av tio småföretag att företaget har en god lönsamhet, oavsett branschtillhörighet. Hälften av företagen anser att lönsamheten är så pass god att de kan spara till framtida investeringar, men inom handeln är den andelen bara fyra av tio. Något oroväckande svarar lite mer än var tionde företag att de nätt och jämnt får verksamheten att gå ihop. Totalt sett svarar 16 procent av företagen att de har en dålig lönsamhet, varav 4 procent har en så dålig ekonomi att företaget riskerar konkurs eller att de läggs ned. Att det är tufft för många småföretagare att få ekonomin att gå runt är välkänt, men med kombinationen av en kostnadskris och svaga efterfrågan har situationen förvärrats ytterligare för många företag.

Småföretagens beskrivning av lönsamheten i företaget, våren 2024

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Så pass god att den både täcker alla löpande utgifter/löner och till att spara pengar för t.ex. framtida investeringar	54%	47%	51%	43%	58%	54%	52%
Så pass god att den täcker alla löpande utgifter och löner men inte mer än så	30%	39%	33%	37%	26%	29%	33%
Så pass dålig att ni nätt och jämnt får verksamheten att gå ihop	12%	10%	12%	14%	11%	12%	10%
Så pass dålig att verksamheten oftast går med förlust	3%	3%	2%	4%	4%	3%	4%
Så dålig att ni funderar på att lägga ner företaget	1%	0%	1%	1%	2%	2%	1%

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Tittar man på förändringen i lönsamhet det senaste året ser man att den nedåtgående trenden fortsätter. I årets barometer svarade 36 procent att lönsamheten har försämrats de senaste tolv månaderna medan 26 procent uppgav att den förbättrats, det innebär att skillnaden mellan de som upplevt en försämring och de som upplevt en förbättring är större nu än under pandemin. Sämst lönsamhetsutveckling har man haft inom handeln, där nästan vartannat företag rapporterar en försämrad lönsamhet.

Sammantaget har de små (1–4 anställda) och de stora (5–49 anställda) arbetsgivarna upplevt ungefär samma försämring av lönsamheten netto, men spridningen är större hos de större arbetsgivarna. De mindre arbetsgivarna svarar i högre utsträckning att deras lönsamhet varit oförändrad.

Utveckling av lönsamheten i småföretag senaste året

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Förbättrad lönsamhet	26%	28%	23%	23%	27%	25%	30%
Oförändrat	37%	37%	37%	30%	39%	41%	28%
Försämrad lönsamhet	36%	35%	39%	47%	33%	34%	42%
Nettototal	-10	-7	-16	-24	-6	-9	-12

 Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå) Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

ALLT SVÅRARE ATT KLARA LIKVIDITETEN MED SPARADE MEDEL

Färre småföretag har råd att hantera en minskad försäljning med sparade medel

Högre kostnader och en lägre efterfrågan har gjort att över 10 procentenheter färre småföretag har sparade medel kvar att hantera sin likviditet med, jämfört med fjolårets undersökning.

I förra årets Småföretagsbarometer uppgav 73 procent att de hade sparade medel i företaget för att hantera lägre intäkter, i årets undersökning har den andelen minskat till 61 procent. Hårdast drabbade är företagare inom handeln där endast 53 procent svarar att de har sparade medel i företaget för att hantera minskade intäkter. Även handeln utmärker sig med 17 procent som svarar att de inte skulle klara sig alls vid halverade intäkter i tre månader, jämfört med 11 procent för alla företag. Företagare inom tjänstesektorn klarar sig bättre där svarar endast 9 procent att de inte skulle klara sig med halverade intäkter i tre månader utan att gå i konkurs.

Tillverkningsindustrin utmärker sig genom att i betydligt högre uträkning svara att de skulle dra ned på produktion och timanställd personal för att hantera minskade intäkter. Men även handeln skulle behöva dra ned på sin personal i högre utsträckning än genomsnittet.

Som en konsekvens av att färre företag har sparade medel i företaget svarar fler företagare att de själva skulle behöva gå ned i lön för att hantera lägre intäkter, upp från 18 procent förra året till 25 procent i årets undersökning.

Det är betydligt vanligare att dra ned på den egna lönen bland de minsta arbetsgivarna, där 28 procent av de med 1-4 anställda svarar att skulle behöva dra ned på lönen och bland de med 5-49 anställda är det endast 17% som skulle behöva dra ned på den egna lönen.

Skulle ditt företag klara tre månader med hälften av de budgeterade intäkterna utan att gå i konkurs?

	Totalt 1-49 anställda	Bransch				Antal anställda	
		Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Ja, eftersom det finns pengar sparad i företaget för detta	61%	65%	61%	53%	63%	62%	58%
Ja, genom att sänka min egen lön alternativt inte ta ut någon lön till mig själv alls	25%	18%	23%	26%	26%	28%	17%
Ja, genom att dra in på timanställd personal	9%	15%	9%	12%	7%	5%	17%
Ja, genom att dra ner på produktionen	6%	13%	7%	6%	5%	5%	10%
Ja, genom att dra ner på tjänstepensionsavsättningar och andra löneförmåner	6%	6%	5%	6%	5%	6%	6%
Ja, genom kredit/banklån	3%	5%	3%	4%	2%	2%	5%
Ja, genom att få hjälp med finansiering av familj/vänner	2%	3%	2%	2%	2%	2%	3%
Ja, genom att nyttja skatteanstånd	1%	2%	1%	1%	0%	0%	1%
Annan orsak än ovan	2%	1%	3%	3%	2%	2%	3%
Nej, företaget skulle inte klara sig	11%	11%	14%	17%	9%	10%	15%
Tveksam, vet ej	3%	5%	5%	4%	3%	3%	4%

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

En av tio har haft likviditetsproblem det senaste året

I de två hårdast drabbade branscherna, bygg och handel har också flest företag haft likviditetsproblem. Bland handels- och byggföretagen svarar 18 procent respektive 15 procent av företagen att de haft likviditetsproblem det senaste året, jämfört med snittet för alla företag som är 11 procent. Tjänstesektorn har å andra sidan klarat sig bättre än snittet med endast 8 procent som svarar att de haft likviditetsproblem.

Andel småföretag med likviditetsproblem, som svårigheter att betala räkningar och andra utgifter, under de senaste 12 månaderna

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Andel företag med likviditetsproblem	11%	14%	15%	18%	8%	11%	12%

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Svag efterfrågan den vanligaste anledningen till likviditetsproblem

Det är tydligt att lågkonjunkturen slagit till med full kraft mot småföretagen när fyra av tio företag svarar att de haft likviditetsproblem på grund av svag efterfrågan, vilket är 12 procentenheter fler än förra året. Handeln har haft det särskilt tuft, där svarar mer än vartannat företagen att de haft likviditetsproblem för att efterfrågan har minskat kraftigt.

Svårigheter att få banklån och att hantera högre kreditkostnader har ökat något det senaste året medan ökade inköpskostnader på grund av en svag krona har minskat något jämfört med fjolåret. Samtidigt har fler företag haft svårt att höja sina priser i paritet med sina kostnadsökningar.

Byggindustrin sticker ut som den bransch där sena betalningar från kunder varit det största problemet, 47 procent av byggföretagen har haft problem med sena betalningar jämfört med 30 procent för alla företag och endast 14 procent för handeln. Tjänstebranschen är den bransch som haft störst problem med höga kreditkostnader.

De minsta arbetsgivarna (1-4 anställda) har störst problem med att låna där 12 procent uppger det som ett likviditetsproblem, medan endast 4 procent av de med 5-49 anställda rapporterar problem med bankkrediter som ett likviditetsproblem. De större arbetsgivarna har i stället betydligt större problem med sena betalningar från kunder och att kunna höja sina priser för att kompensera för ökade kostnader.

Huvudanledningen till att likviditetsproblemen uppstod

	Bransch					Antal anställda	
	Totalt 1-49 anställda	Tillverknings-industri (SNI 10-33)	Byggindustri (SNI 41-43)	Handel (SNI 45-47)	Tjänstesektorn (SNI 49-82, 95-96)	1-4 anställda	5-49 anställda
Stor minskning i efterfrågan	39%	37%	34%	53%	36%	41%	36%
Sena betalningar från kunder	30%	46%	47%	14%	27%	27%	39%
Inte kunnat höja priserna i paritet med kostnadsökningar	19%	19%	16%	26%	15%	14%	29%
Svag krona - ökat företagets inköpskostnader	14%	11%	8%	22%	14%	14%	14%
Höga elpriser	11%	14%	10%	11%	11%	11%	12%
Högre kreditkostnader	10%	11%	5%	5%	16%	11%	7%
Svårighet att få bankkrediter	10%	6%	10%	12%	9%	12%	4%
Leveransproblem	8%	11%	6%	11%	8%	7%	11%
Svårigheter att få externt kapitaltillskott	5%	6%	5%	5%	5%	5%	5%
Annat	16%	20%	16%	14%	17%	13%	22%
Tveksam, vet ej	2%	0%	2%	1%	3%	3%	1%

■ Högre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)
 ■ Lägre än för samtliga småföretag (med 95 % signifikansnivå)

Swedbank

Swedbank, Landsvägen 40, 172 63 Sundbyberg
Postadress: 105 34 Stockholm

08 – 585 900 00 | info@swedbank.se | swedbank.se

Sparbankernas Riksförbund

Sparbankernas Riksförbund, Vasagatan 11, 111 20 Stockholm
Postadress: Box 16249, 103 24 Stockholm

08 – 648 206 20 | info@sparbankerna.se | sparbankerna.se

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 113 57 Stockholm
Postadress: 106 67 Stockholm

08 – 406 17 00 | info@foretagarna.se | foretagarna.se